

Anonymizované znenie

C-296/24 – 1

Vec C-296/24 [Jouxy]ⁱ

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum prijatia:

26. apríla 2024

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania:

Cour de cassation

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

25. apríla 2024

Navrhovatelia v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

SM

PX

Odporca v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Caisse pour l'avenir des enfants

ⁱ Názov prejednávanej veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

1. SKUTKOVÉ OKOLNOSTI

- 1 SM je cezhraničný pracovník, ktorý pracuje v Luxembursku. Má bydlisko vo Francúzsku, v ktorom býva spoločne s PX, jeho manželkou, a s jej dieťaťom. Manželka tiež vykonáva zárobkovú činnosť a poberá na dieťa mesačné výživné vo výške 250 EUR, ktoré platí biologický otec dieťaťa. Dieťa poberá štipendium na vysokoškolské štúdium.
- 2 SM istý čas poberal rodinné prídavky na dieťa svojej manželky, ktoré vyplácal odporca, Caisse pour l'avenir des enfants (Fond pre budúcnosť detí).
- 3 Priznanie tohto príspevku mu bolo následne odňaté so spätnou účinnosťou k 1. augustu 2016 z dôvodu, že dieťa už na základe článkov 269 a 270 luxemburského Zákonníka sociálneho zabezpečenia (v znení zmien a doplnení) nebolo považované za jeho rodinného príslušníka.

Doterajší priebeh konania

- 4 Conseil arbitral de la sécurité sociale (Arbitrážna rada pre veci sociálneho zabezpečenia) vyhovel žalobe a rozhodla, že vyplácanie rodinných prídavkov v prospech SM sa má obnoviť.
- 5 Conseil supérieur de la sécurité sociale (Vyššia rada pre veci sociálneho zabezpečenia) zmenila rozsudok prvostupňového súdu a potvrdila, že rodinný prídavok sa má odňať.
- 6 Cour de cassation (Kasačný súd) teraz rozhoduje o kasačnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní.

Napadnutý odvolací rozsudok

- 7 Zákomom z 23. júla 2016, ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 2016, bol zmenený Zákonník sociálneho zabezpečenia okrem iného tak, že z pojmu „rodinný príslušník“, definovaného v článku 270 tohto zákona, boli vyňaté najmä deti manželského partnera alebo partnera. Súdny dvor vo svojom rozsudku z 2. apríla 2020 [Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18 EU:C:2020:269] rozhodol, „že rodinné prídavky spojené s výkonom zamestnania cezhraničným pracovníkom v členskom štáte predstavujú sociálnu výhodu podľa práva Únie“ (bod 23) a „že právo Únie bráni právnej úprave členského štátu, podľa ktorej cezhraniční pracovníci môžu poberať rodinné prídavky spojené s výkonom svojho zamestnania v tomto členskom štáte len na svoje vlastné deti, s vylúčením detí ich manželského partnera, s ktorými nie sú v príbuzenskom vzťahu, ale ktorých výživu zabezpečujú, zatiaľ čo všetky deti s bydliskom v uvedenom členskom štáte majú nárok poberať takúto dávku“ (bod 71).

- 8 Napadnutý rozsudok odmieta akúkoľvek diskrimináciu, pretože o takejto diskriminácii by sa dalo uvažovať iba v prípade, ak by cezhraničný pracovník mohol na základe práva Únie požiadať o sociálnu výhodu, akou je rodinný prídavok, na dieťa svojho manželského partnera, s ktorým nemá príbuzenský vzťah.
- 9 Toto právo je však založené na tom, že cezhraničný pracovník preukáže, že zabezpečuje výživu dieťaťa svojho manželského partnera. Požiadavka takeého dôkazu nie je zdrojom nepriamej diskriminácie vo vzťahu k pracovníkom s bydliskom v Luxembursku. Súdny dvor spresnil, že postavenie závislého rodinného príslušníka vyplýva zo *skutkovej situácie*, „ktorej posúdenie prislúcha správnym orgánom a prípadne vnútroštátnym súdom, pričom nie je potrebné určiť dôvody tohto prispievania na výživu alebo vyčísliť jeho presný rozsah“ [rozsudky z 15. decembra 2016, Despeme a i., C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 60 a z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18 EU:C:2020:269, bod 50].
- 10 Súd teda musí preskúmať, či navrhovateľ zabezpečuje výživu dieťaťa svojej manželky. Z judikatúry vyplýva, že tento dôkaz nevyplýva automaticky z existencie spoločnej domácnosti ani zo skutočnosti, že otec neplatí výživné. Súdny rozhodujúce vo veci samej musia vykonať konkrétne overenie dôkazov predložených dotknutou osobou.
- 11 V zásade platí, že na výživu a výchovu spoločných detí prispieva každý z biologických rodičov úmerne svojim prostriedkom, prostriedkom druhého rodiča a potrebám detí a v prípade rozchodu rodičov prispieva na ich výživu a výchovu vo forme výživného, ktoré platí podľa okolností jeden z rodičov druhému. V prejednávanej veci biologická matka PX vykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej poberá príjem. Biologický otec tiež vykonáva zárobkovú činnosť a matka poberá indexované výživné na dieťa vo výške 250 eur mesačne.
- 12 Písomnosti predložené nevlastným otcom SM, vrátane nákupu rodinného televízora, amortizačnej tabuľky hypotekárneho úveru, študijného štipendia vyplateného zo strany CEDIES v prospech dieťaťa a výmer dane z príjmu, hoci potvrdzujú výdavky na domácnosť, nepreukazujú, že SM zabezpečuje výživu dieťaťa, najmä vzhľadom na objektívne dôkazy o tom, že biologickí rodičia zabezpečujú výživu svojho dieťaťa.

2. DÔVODY KASAČNÉHO OPRAVNÉHO PROSTRIEDKU

PRVÝ DÔVOD

Prvá časť: široký výklad

- 13 Podľa ustálenej judikatúry je postavenie rodinného príslušníka pracovníka pojmom, ktorý podlieha „zásade, podľa ktorej sa ustanovenia zakotvujúce slobodu

pohybu pracovníkov, ktorá predstavuje jeden zo základov Únie, majú vykladať široko“ (rozsudky z 15. decembra 2016, *Depesme a i.*, C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 58 a z 18. júna 1987, *Lebon*, 316/85, EU:C:1987:302, body 21 až 23). Pri uplatnení tejto zásady Súdny dvor rozhodol, že „postavenie rodinného príslušníka cezhraničného pracovníka, ktorý je nezaopatrenou osobou tohto pracovníka“, nie je založené na „práve na výživné“, ale vyplýva zo „skutkovej situácie“, pričom toto postavenie tak môže „vyplývať“, pokiaľ ide o situáciu dieťaťa manželského partnera alebo uznaného partnera tohto pracovníka, z objektívnych skutočností, akými je existencia spoločnej domácnosti tohto pracovníka a študenta, bez toho, aby bolo potrebné určiť dôvody prispievania cezhraničného pracovníka na výživu študenta alebo presne vyčíslit' rozsah tohto príspevku na výživu“ (rozsudok z 15. decembra 2016, *Depesme a i.*, C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:95, body 58 a 60).

- 14 V napađnutom rozsudku bol prítom prijatý reštriktívny výklad postavenia „rodinného príslušníka“, pričom bolo rozhodnuté, že dieťa malo bydlisko v domácnosti SM a že SM sa skutočne podieľal na „výdavkoch na domácnosť“, čo však nepreukazuje jeho účasť na výžive dieťaťa žijúceho v domácnosti, pretože biologickí rodičia tiež prispievali (alebo boli schopní prispievať) na výživu dieťaťa.
- 15 Týmto rozhodnutím odvolací súd podriadil existenciu prispievania zo strany SM „dôvodom tohto prispievania“ (či súviseli alebo nesúviseli s neplnením povinností biologických rodičov) a posúdením jeho „rozsahu“, čo je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora.
- 16 S cieľom vyhnúť sa právnej neistote je potrebné položiť Súdnemu dvoru túto otázku: *„Bráni zásada, podľa ktorej sa ustanovenia zakotvujúce voľný pohyb pracovníkov, ktoré predstavujú jeden zo základov Únie, majú vykladať široko (rozsudok Depesme a i., ... bod 58), tomu, aby sa ustanovenia členského štátu vykladali v tom zmysle, že cezhraniční pracovníci nemôžu poberať rodinné prídavky v súvislosti s výkonom ich zárobkovej činnosti v tomto členskom štáte na deti ich manželských partnerov, ak tieto deti žijú v spoločnej domácnosti s cezhraničným pracovníkom a tento pracovník sa podieľa na výdavkoch na domácnosť, v ktorej dieťa žije, z dôvodu, že na jeho výživu prispievajú aj biologickí rodičia dieťaťa?“*

Druhá časť: diskriminácia

- 17 Tým, že odvolací súd podal takýto reštriktívny výklad postavenia rodinného príslušníka cezhraničného pracovníka, pričom všetky deti s bydliskom v dotknutom členskom štáte majú právo poberať tento príspevok, porušil aj zásadu zákazu priamej alebo nepriamej diskriminácie.
- 18 S cieľom vyhnúť sa právnej neistote je potrebné položiť Súdnemu dvoru túto otázku: *„2. Bráni zásada voľného pohybu pracovníkov a zákaz diskriminácie vyplývajúci z bodov 1 a 2 článku 45 ZFEÚ, ako aj článok 1 písm. i) a článok 67*

nariadenia (ES) č. 883/2004 v spojení s článkom 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 a článkom 2 bodom 2 smernice 2004/38/ES tomu, aby sa ustanovenia členského štátu vykladali v tom zmysle, že cezhraniční pracovníci nemôžu poberať rodinné prídavky v súvislosti s výkonom ich zárobkovej činnosti v tomto členskom štáte na deti ich manželských partnerov, ak tieto deti žijú v spoločnej domácnosti s týmto pracovníkom a tento pracovník sa podieľa na výdavkoch na domácnosť, v ktorej dieťa žije, z dôvodu, že na jeho výživu prispievajú aj biologickí rodičia dieťaťa, zatiaľ čo všetky deti v rovnakej situácii s bydliskom v tomto členskom štáte majú nárok na poberanie tohto príspevku?“

Tretia časť: potreba jednotného výkladu

- 19 Keď Súdny dvor konštatuje, že prispievanie pracovníka na výživu dieťaťa je „skutkovou situáciou“, robí tak s cieľom poukázať na to, že toto prispievanie, ktoré podlieha zásade širokého výkladu, nie je založené na „práve“ na výživné a zdôrazniť potrebu odvolať sa na „objektívne skutočnosti“ na účely posúdenia tohto prispievania na účely „jednotného výkladu práva Únie“ v tejto súvislosti [rozsudky z 15. decembra 2016, Despeme a i., C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 58 a z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18 EU:C:2020:269, bod 50].
- 20 V napadnutom rozsudku však tým, že z tejto judikatúry vyvodil, že prispievanie pracovníka na výživu dieťaťa patrí do výlučnej právomoci posúdenia skutkovej situácie, ktorú Súdny dvor aj Cour de cassation (Kasačný súd) vyhradili súdom rozhodujúcim vo veci samej, došlo k zjavne nelogickému výkladu. Nezávislé posúdenie súdov rozhodujúcich vo veci samej je synonymom neexistencie jednotného výkladu a je nezlučiteľné s jednotným výkladom práva Únie, ktorý uplatňuje Súdny dvor. Týmto rozhodnutím odvolací súd porušil pravidlo jednotného výkladu práva Únie.
- 21 S cieľom vyhnúť sa právnej neistote je potrebné položiť Súdnemu dvoru túto otázku: „Bráni pravidlo jednotného výkladu práva EÚ (rozsudok z 1. februára 1972, 49-71..., rozsudok z 1. februára 1972, 50/71) tomu, aby postavenie rodinného príslušníka cezhraničného pracovníka, konkrétne prispievanie pracovníka na výživu dieťaťa jeho manželského partnera, na ktoré sa vzťahuje toto pravidlo jednotného výkladu [rozsudok... Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802 – 18, bod 50], bolo ponechané na nezávislé posúdenie súdov rozhodujúcich vo veci samej, a teda aby Cour de cassation (Kasačný súd) nezabezpečil jednotné uplatňovanie tohto pojmu?“

Štvrtá časť (subsidiárna): vhodnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 22 Ak má Cour de cassation (Kasačný súd) v úmysle zamietnuť prvé tri časti prvého dôvodu, je potrebné položiť vyššie uvedené prejudiciálne otázky. Neoprávnené odmietnutie položiť prejudiciálnu otázku umožňuje podať žalobu o nesplnenie

povinnosti a predstavuje porušenie článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

DRUHÝ DÔVOD: PORUŠENIE EURÓPSKEHO DOHOVORU O ĽUDSKÝCH PRÁVACH

- 23 Článok 1 Protokolu č. 12 k EDĽP a článok 14 EDĽP sú uplatniteľné na nárok na sociálne dávky. Pri posudzovaní, či došlo k diskriminácii v zmysle týchto ustanovení, prikladá ESĽP „veľmi presvedčivú hodnotu“ zisteniam Súdneho dvora. Súdny dvor už konštatoval, že viaceré luxemburské predpisy diskriminujú cezhraničných pracovníkov [napríklad rozsudky z 20. júna 2013, Giersch a i. (C-20/12, EU:C:2013:411) alebo zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i. (C-238/15, EU:C:2016:949) alebo z 10. júla 2019, Aubriet (C-410/18, EU:C:2019:582)]. Tým, že bol prijatý reštriktívny výklad postavenia „rodinného príslušníka“ cezhraničného pracovníka, v napadnutom rozsudku došlo v rozpore s vyššie uvedenými ustanoveniami k novej nepripustnej diskriminácii medzi cezhraničnými pracovníkmi a pracovníkmi s bydliskom v danom členskom štáte, ktorá predstavuje nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti a nezakladá sa na žiadnom legitímnom ciele. Týmto rozhodnutím odvolací súd porušil vyššie uvedené ustanovenia.

3. ANALÝZA COUR DE CASSATION (KASAČNÉHO SÚDU)

O výklade práva Európskej únie

- 24 Súdny dvor vo svojom rozsudku z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka) (C-802/18, EU:C:2020:269), podmienil právo cezhraničného pracovníka na vyplácanie rodinných prídavkov na dieťa jeho manželského partnera – alebo registrovaného partnera –, s ktorým nie je v príbuzenskom vzťahu, preukázaním, že spĺňa podmienku *zabezpečovania výživy tohto dieťaťa*.
- 25 Súdny dvor pôvodne použil pojem „*zabezpečenie výživy*“ tak, že cezhraničný pracovník môže mať nárok na štátnu dávku vo forme sociálnej výhody, v prejednávanej veci finančného príspevku na vysokoškolské štúdium, na svoje vlastné dieťa, pokiaľ naďalej zabezpečuje výživu tohto dieťaťa (rozsudky z 26. februára 1992, C-3/90, Bemini, ECLI:EU:C:1992:89, body 25 a 29; z 8. júna 1999, C-337/97, Meeusen, ECLI:EU:C:1999:284, bod 19; zo 14. júna 2012, C-542/09, Európska komisia/Holandsko, ECLI:EU:C:2012:346, bod 35 a z 20. júna 2013, C-20/12, Guirsch, ECLI:EU:C:2013:411, bod 39), bez toho, aby bol v týchto rozsudkoch tento pojem definovaný.
- 26 Súdny dvor následne v rámci sociálnej výhody spočívajúcej v príspevku na vysokoškolské štúdium, ktorý sa však vzťahuje na dieťa, ktoré nie je v príbuzenskom vzťahu s cezhraničným pracovníkom, spresnil význam výrazu „*zabezpečenie výživy*“, pričom najprv uviedol, že „*nie je založený na práve na*

výživné“ (rozsudok z 15. decembra 2016, Depesme a i., C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 58), a následne dodal, že „postavenie závislého rodinného príslušníka vyplýva zo skutkovej situácie. Ide o rodinného príslušníka, ktorého podporuje pracovník, bez toho, aby bolo potrebné zisťovať dôvody poskytovania tejto podpory a pýtať sa, či dotknutá osoba je schopná zabezpečiť si svoje potreby zárobkovou činnosťou“ (body 58 a 59). Dospel k záveru, „že postavenie rodinného príslušníka, ktorý je nezaopatrenou osobou, vyplýva zo skutkovej situácie, ktorej posúdenie prináleží členskému štátu a v prípade potreby vnútroštátnym súdom. Postavenie rodinného príslušníka cezhraničného pracovníka, ktorý je nezaopatrenou osobou tohto pracovníka, pokiaľ ide o situáciu dieťaťa manželského partnera alebo uznaného partnera tohto pracovníka, tak môže vyplývať z objektívnych skutočností, akými je existencia spoločnej domácnosti tohto pracovníka a študenta, bez toho, aby bolo potrebné určiť dôvody prispievania cezhraničného pracovníka na výživu študenta alebo presne vyčísliť rozsah tohto príspevku na výživu“ (bod 60).

- 27 Súdny dvor následne uplatnil kritérium „zabezpečenia výživy“ na otázku, či cezhraničný pracovník môže mať nárok na poberanie rodinných prídavkov na dieťa, s ktorým nie je v príbuzenskom vzťahu, a v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že „pod dieťaťom cezhraničného pracovníka, ktorému sa nepriamo priznávajú sociálne výhody upravené v tomto poslednom uvedenom ustanovení, treba chápať nielen dieťa, ktoré je v príbuzenskom vzťahu s týmto pracovníkom, ale aj dieťa manželského partnera alebo registrovaného partnera uvedeného pracovníka, pokiaľ tento pracovník zabezpečuje výživu tohto dieťaťa. Podľa Súdneho dvora táto posledná požiadavka vyplýva zo skutkovej situácie, ktorej posúdenie, na základe dôkazov predložených dotknutou osobou, prislúcha správnym orgánom a prípadne vnútroštátnym súdom, pričom nie je potrebné, aby určili dôvody tohto príspevku, ani vyčíslili jeho presný rozsah“ [rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18 EU:C:2020:269, bod 50]. Súdny dvor totiž spresnil, „že biologický otec dieťaťa neplatí jeho matke výživné. Zdá sa teda, že FV, ktorý je manželom matky HY, zabezpečuje výživu tohto dieťaťa, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu“ (bod 52).
- 28 Súdny dvor ďalej rozhodol, že „pojmem rodinný príslušník cezhraničného pracovníka, ktorý môže nepriamo požívať výhodu rovnosti zaobchádzania v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, zodpovedá pojmu rodinný príslušník v zmysle článku 2 bodu 2 smernice 2004/38, ktorý zahŕňa manželského partnera alebo partnera, s ktorým občan Únie uzavrel registrované partnerstvo, priamych potomkov, ktorí sú vo veku menej než 21 rokov alebo sú nezaopatrenými osobami, a priamych potomkov manželského partnera alebo partnera. Súdny dvor v tejto súvislosti zohľadnil najmä odôvodnenie 1, článok 1 a článok 2 ods. 2 smernice 2014/54“ (bod 51).
- 29 Cour de cassation (Kasačný súd) vyvodzuje z tvrdenia, podľa ktorého výraz „zabezpečenie výživy“ vyplýva zo skutkovej situácie, že nejde o čisto faktický pojem, ktorý je vyňatý z preskúmania Súdny dvorom a Cour de cassation

(Kasačným súdom), ale cieľom tejto formulácie je zdôrazniť, že tento výraz sa posudzuje bez toho, aby sa prihliadalo na akéhokoľvek práva dieťaťa na výživné (pozri rozsudok z 15. decembra 2016, Depesme a i., C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 58).

- 30 Cour de cassation (Kasačný súd) ďalej z vyššie uvedeného vyvodzuje, že pojem „zabezpečenie výživy“ v rámci právnej úpravy týkajúcej sa priznania sociálnych výhod predstavuje autonómny pojem práva Európskej únie, ktorý si vyžaduje jednotné uplatňovanie a výklad.
- 31 Takýto jednotný výklad však v súčasnosti nie je zabezpečený s ohľadom na otázky, ktoré vyvolávajú prejednávané problémy.
- 32 V tejto súvislosti tak má Cour de cassation (Kasačný súd) posúdiť rozsah príkladu uvedeného v rozsudku z 15. decembra 2016, Depesme a i. (C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 60) v súvislosti s „objektívny[ymi] skutočnosťami, akými je existencia spoločnej domácnosti tohto pracovníka a študenta“, na jednej strane, pokiaľ ide o otázku, či je tento bod uvedený len ako príklad, alebo naopak ako podmienka, v takom prípade vzniká otázka, či ide o dostatočnú podmienku alebo nevyhnutnú podmienku a na druhej strane, či je relevantný spôsob financovania spoločnej domácnosti, keďže treba preskúmať, či cezhraničný pracovník čiastočne alebo úplne prispieva na uvedené financovanie.
- 33 Pokiaľ ide o potreby dieťaťa, ktoré sa majú zohľadniť a ktoré cezhraničný pracovník zabezpečuje, Cour de cassation (Kasačný súd) si kladie otázku, či sa majú zohľadniť len potreby výživného a základné vyživovacie potreby dieťaťa (starostlivosť, oblečenie, bývanie, vzdelávanie...), alebo sa majú zohľadniť akékoľvek výdavky vo všeobecnosti, vrátane tých, ktoré sú vynaložené na zábavu alebo základný komfort (mobilné telefóny, reštaurácie, vodičský preukaz, atď.), alebo aj výdavky na prepychové, drahé alebo luxusné veci (pravidelné nákupy elektronických zariadení, dovolenky vo vzdialených krajinách...), ktoré majú zabezpečiť určitú životnú úroveň.
- 34 Pokiaľ ide o spôsoby, akými cezhraničný pracovník zabezpečuje výživu dieťaťa, Cour de cassation (Kasačný súd) sa pýta, či príspevok cezhraničného pracovníka na výživu dieťaťa musí mať formu hotovostných platieb priamo dieťaťu, alebo či môže mať formu výdavkov vynaložených v záujme dieťaťa. V tom istom kontexte vzniká otázka, či výdavok musí byť vynaložený, ako to zrejme vyplýva zo záverov Generálnej prokuratúry, v osobitnom alebo dokonca výlučnom záujme dieťaťa, alebo či sa zohľadňujú výdavky vynaložené v spoločnom záujme rodiny (splátky hypotekárneho úveru, nájomné, nákup spoločne používaných zariadení,...). Pokiaľ ide o konkrétny spôsob vyvstáva otázka, či výdavky vynaložené cezhraničným pracovníkom na *zabezpečenie výživy dieťaťa* musia mať určitú pravidelnú alebo periodickú povahu (hypotekárny úver, nájomné, poplatky za elektrickú energiu a kúrenie, faktúry za telefón,...), alebo či treba zohľadniť aj jednorazové výdavky (príležitostné nákupy oblečenia,...). Napokon berie na vedomie, že Súdny dvor spresnil, že pri posudzovaní skutkovej situácie nie je

potrebné určiť dôvody príspevku cezhraničného pracovníka, ani vyčíslit' jeho presný rozsah [rozsudky z 15. decembra 2016, Despeme a i., C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 64 a z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka) (C-802/18 EU:C:2020:269, bod 50)], Cour de cassation (Kasačný súd) sa pýta, či sa má zohľadniť akýkoľvek príspevok, hoci aj minimálny, alebo či musí mať určitú významnú výšku, a v tomto poslednom uvedenom prípade, či je potrebné posúdiť toto kritérium vo vzťahu k potrebám dieťaťa alebo vo vzťahu k finančnej situácii cezhraničného pracovníka.

- 35 Otázky môže vyvolať aj pôvod finančných prostriedkov, keďže v určitých prípadoch má cezhraničný pracovník so svojim manželským partnerom alebo registrovaným partnerom, rodičom dieťaťa, spoločný bankový účet, ktorý sa používa na úhradu výdavkov vynaložených v rámci súdneho konania na preukázanie splnenia podmienky „zabezpečenia výživy“ dieťaťa a to bez toho, aby na tento účet prispieval výlučne cezhraničný pracovník, prípadne bez toho, aby preukázal, v akom rozsahu prispieva na tento účet, pričom v takom prípade vzniká otázka, či príspevok na potreby dieťaťa pochádza od cezhraničného pracovníka.
- 36 Cour de cassation (Kasačný súd) sa ďalej pýta na rozsah spresnenia, ktoré Súdny dvor poskytol v rozsudku z 15. decembra 2016, Depesme a i. (C-401/15 až C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, bod 62), v ktorom sa uvádza, že „normotvorca Únie zastáva názor, že deti sú v každom prípade považované za nezaopatrené až do veku 21 rokov“, či sa každé dieťa mladšie ako 21 rokov len na základe tejto podmienky veku alebo v spojení s inými faktormi považuje za dieťa, ktorého výživu zabezpečuje cezhraničný pracovník.
- 37 Ďalej treba posúdiť otázku príspevku rodičov na potreby dieťaťa. Na rodičov sa zo zákona vzťahuje vyživovacia povinnosť na rozdiel od cezhraničného pracovníka, ktorý takúto povinnosť nemá. Kritérium „zabezpečenia výživy“ dieťaťa si naopak v prípade dieťaťa vyžaduje posúdenie skutkového stavu. Vystáva preto otázka, či na vylúčenie existencie príspevku cezhraničného pracovníka stačí preukázať existenciu a rozsah vyživovacej povinnosti rodičov, alebo či treba zabezpečiť aj to, aby bola vyživovacia povinnosť rodičov stanovená v primeranej výške a aby si svoju vyživovaciu povinnosť skutočne plnili, a nebol by tak potrebný doplnkový alebo dodatočný príspevok od cezhraničného pracovníka. V prípade neexistencie skutočného vyplatenia takejto pomoci vzniká otázka, či treba overiť, či sa manželský alebo registrovaný partner cezhraničného pracovníka aspoň pokúsil prijať opatrenia na nútený výkon a či v konečnom dôsledku príspevok cezhraničného pracovníka nahrádza neplnenie povinností jedného z rodičov. Vo vzťahu k tomuto výživnému a otázke, či je stanovené v primeranej výške, môže byť prípadne relevantný spôsob jeho určenia, a to súdom alebo zmluvou. Tieto aspekty môžu súvisieť s vyššie uvedenou otázkou, ktorá sa týka toho, aké výdavky na dieťa treba zohľadniť. Hoci prichádzajú do úvahy len výdavky na stravu a náklady nevyhnutné na jeho obživu, vyživovacia povinnosť rodičov v zásade pokryje tieto potreby, takže doplnkový alebo

dodatočný príspevok od cezhraničného pracovníka na pokrytie týchto potrieb je bezpredmetný.

- 38 Pokiaľ ide o vzťahy s druhým rodičom dieťaťa, je ešte potrebné zvážiť, či je relevantné preskúmať režim, na základe ktorého sa dieťa striedavo zdržiava u obidvoch svojich rodičov, keďže rozsiahle právo na styk s deťmi a pobyt u neho alebo spoločné bydlisko môžu viesť k tomu, že druhý rodič v zásade prevezme vo významnejšej miere svoju vyživovaciu povinnosť, čím sa zmenší priestor na prípadnú potrebu pokrytia potrieb dieťaťa zo strany cezhraničného pracovníka.
- 39 Všetky tieto otázky treba v zásade posudzovať v kontexte zásady širokého výkladu ustanovení, ktoré zakotvujú voľný pohyb pracovníkov (rozsudok z 15. decembra 2016, C-401/15 až C-403/15, Depesme a i., ECLI:EU:C:2016:955, bod 58), a teda aj možných hraníc takejto zásady širokého výkladu.
- 40 Tieto úvahy viedli Cour de cassation (Kasačný súd) k tomu, aby podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor.

4. PREJUDICIÁLNE OTÁZKY

- 41 Cour de cassation (Kasačný súd) kladie nasledujúce otázky:

1 a) Má sa podmienka „zabezpečenia výživy“ dieťaťa, z ktorej vyplýva postavenie rodinného príslušníka v zmysle ustanovení práva Európskej únie, ako bola stanovená judikatúrou Súdneho dvora v rámci voľného pohybu pracovníkov a poberania sociálnej výhody cezhraničným pracovníkom v súvislosti s výkonom jeho zárobkovej činnosti v členskom štáte, na dieťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, s ktorým nie je v príbuzenskom vzťahu, vykladať samostatne alebo v spojení so zásadou širokého výkladu ustanovení týkajúcich sa zabezpečenia voľného pohybu pracovníkov tak, že existuje a teda zakladá nárok na poberanie sociálnej výhody

- len na základe manželstva alebo registrovaného partnerstva medzi cezhraničným pracovníkom a rodičom dieťaťa,
- len na základe skutočnosti, že cezhraničný pracovník a dieťa žijú v spoločnej domácnosti alebo majú spoločné bydlisko,
- len na základe skutočnosti, že cezhraničný pracovník vynaloží akýkoľvek výdavok v prospech dieťaťa, aj keď
  - o pokrýva iné potreby ako základné alebo vyživovacie potreby,
  - o je poskytnutý tretej osobe a dieťa má z neho prospech len nepriamo,
  - o nie je vo výlučnom alebo osobitnom záujme dieťaťa, ale je v prospech celej domácnosti,

- o je len príležitostný,
- o je nižší ako výdavok vynaložený rodičmi,
- o je vo vzťahu k potrebám dieťaťa zanedbateľný,
- len preto, že výdavky sú hradené zo spoločného účtu cezhraničného pracovníka a jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, ktorý je rodičom dieťaťa, bez ohľadu na pôvod finančných prostriedkov vložených na účet,
- len preto, že má dieťa menej ako 21 rokov?

1 b) Ak je odpoveď na prvú otázku záporná, má sa podmienka „zabezpečenia výživy“ vykladať tak, že je splnená, a teda zakladá nárok na poberanie sociálnej výhody, ak sú dané dve alebo viaceré z týchto okolností?

2 Má sa podmienka „zabezpečenia výživy“ dieťaťa, z ktorej vyplýva postavenie rodinného príslušníka v zmysle ustanovení práva Európskej únie, ako bola stanovená judikatúrou Súdneho dvora v rámci voľného pohybu pracovníkov a poberania sociálnej výhody cezhraničným pracovníkom v súvislosti s výkonom jeho zárobkovej činnosti v členskom štáte, na dieťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, s ktorým nie je v príbuzenskom vzťahu, vykladať samostatne alebo v spojení so zásadou širokého výkladu ustanovení týkajúcich sa zabezpečenia voľného pohybu pracovníkov tak, že neexistuje, a teda vylučuje nárok na poberanie sociálnej výhody

- len na základe existencie vyživovacej povinnosti rodičov dieťaťa bez ohľadu na to,
  - o či je táto vyživovacia povinnosť stanovená súdom alebo zmluvou,
  - o v akej výške bola táto vyživovacia povinnosť stanovená,
  - o či povinný skutočne toto výživné platí,
  - o či príspevok cezhraničného pracovníka nahrádza neplnenie povinností rodičom dieťaťa,
- len na základe skutočnosti, že dieťa sa pravidelne zdržiava u druhého rodiča v rámci výkonu práva styku a ubytovania alebo striedavého pobytu alebo iného režimu?